

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М. І. Долішнього

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

***«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ»***

27–28 вересня 2024 року

Україна, Мукачево

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього**

**СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ**

**MODERN TRANSFORMATIONS OF THE SERVICE
ECONOMY: TOURISM, RECREATION AND COMMERCIAL
SERVICES**

**Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
27–28 вересня 2024 року**

**Україна, Мукачево
2024**

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)С91

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 28 жовтня 2024 р.)*

С91

Сучасні трансформації сервісної економіки: туризм, рекреація та комерційні послуги: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачево, 27–28 вересня 2024 р.) /ред. кол.: Т.Д. Щербан (гол. ред.) та ін. Мукачево: МДУ, 2024. 130 с.

***Відповідальний за випуск:** Надія ГОБЛИК-МАРКОВИЧ – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

***Технічний редактор:** Надія КАМПОВ – старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.*

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д. психол. н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Маслиган О.О. – д.е.н., професор; Гоблик-Маркович Н.М. – к.е.н., доц.; Папп В.В. – д.е.н., професор; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Пугачевська К.Й. – к.е.н., доцент; Кампов Н.С. – ст. викладач.

У збірнику тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми сучасної трансформації сервісної економіки.

Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на пошук інноваційних ідей трансформації туризму, рекреації та інших послуг у постіндустріальній економіці; визначення стратегічних пріоритетів розвитку на регіональному та міжнародному рівнях.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari>

© Мукачівський державний університет, 2024

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2024

науковцями й туристичними організаціями. Музей також виступає важливим осередком для розвитку рекреаційного туризму, надаючи відвідувачам можливість глибше зануритися в культурний і історичний контекст регіону.

Список використаних джерел

1. Наказ МОН України 04.09.2006 N 640. Положення про музей при навчальному закладі, який перебуває у сфері управління Міністерства освіти і науки України. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/35291_485758

2. Музей прикладного мистецтва Закарпаття. URL: <https://museum.msu.edu.ua>

3. Головка О.М., Мілашовська О.І. Аналіз сутності діяльності музеїв в сучасних умовах. Тези доповідей V Всеукраїнської науково-практичної конференції: *Реалії та перспективи розвитку індустрії гостинності в умовах інтеграційних процесів*. Мукачево: РВВ МДУ, 2022. 59 с. С. 55–56. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/kovalchuk3.htm

Олександр МАЛЕЦЬ

доктор історичних наук., професор,

професор кафедри готельно-ресторанної та музейної справи

Діана ШТЕРР

кандидат історичних наук,

старший викладач кафедри готельно-ресторанної та музейної справи

Мукачівський державний університет

МУЗЕЙНИЙ ТУРИЗМ ЯК СКЛАДОВА КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМУ

Музейний туризм є одним із найважливіших елементів культурного туризму, спрямованого на пізнання культурної та історичної спадщини через відвідування музеїв. Музеї зберігають та демонструють унікальні та історичні матеріали, що приваблює туристів, які прагнуть зануритися в культуру певного регіону. Подорожі з метою відвідання музеїв є одними з найпоширеніших мотивацій у виборі туристичного продукту. Урізноманітнення пропозиції, з одного боку, й урізноманітнення потреб туриста, з іншого, диверсифікує туристичний ринок, формує можливості для розвитку окремих спеціалізованих видів і підвидів туризму. Саме до останніх і відноситься музейний туризм як різновид культурно-пізнавального, де мотивацією туриста є відвідування музеїв, ознайомлення з музейними колекціям [1, с. 4].

Музейний туризм доволі часто ототожнюють із культурним туризмом, мовляв, він є окремою його складовою частиною. Так, серед відомих учених-фахівців – А. Романчука, П. Шульгіна, С. Калити, Н. Нікішиної, В.Ю. Дукельського та ін. – побутує думка про те, що культурний туризм – це форма взаємодії, культурного обміну, яка передбачає цілеспрямоване занурення туристів в культурне середовище з метою її освоєння та пізнання. В основі культурного туризму, на думку авторів, лежить потреба знайомства з культурою, як свого народу, так і народів інших країн. А це в свою чергу виступає як повноправна форма музейної роботи.

Дійсно, виходячи з такої логіки, музейний туризм має бути лише окремою

складовою чи надбудовою культурного, а з іншого боку – методом взаємодії між культурними елементами суспільства і туристами, які бажають їх пізнати і усвідомити. Тобто, музейний туризм, в кінцевому випадку, стає засобом пізнання в царині культурного туризму [1, с.8-9].

Туризм культурної спадщини дає можливість людям глибше дізнатися про культуру, відвідувати пам'ятки, особливі історичні або культурні місця, брати участь в культурних заходах. Очевидно, туризм культурної спадщини – це подорож з метою дізнатися про місця, артефакти і види діяльності, які представляють автентичну історію і людей минулого і сьогодення, включно з культурно-історичними та природними ресурсами.

До туризму культурної спадщини американські дослідники відносять: історичні пам'ятки, пам'ятники, музеї, художні галереї, театри, фестивалі, концерти або виступи, культурно значимі райони або спільноти. Більшість туристичних промоутерів думаючи про «культурний» або «культурно-пізнавальний» туризм насамперед уявляють історичні музеї [2].

Покращення співпраці музеїв із туристичним сектором – процес, який вигідний обом сторонам. Але потрібно усвідомити, що туристичний бізнес аж ніяк не зобов'язаний матеріально допомагати музеям, щоб покращити їхню туристичну привабливість. Бо завдання у бізнесу в ринкових умовах – заробляти, створювати додану вартість і робочі місця. Тому більше кроків назустріч туризму повинні зробити саме музеї, а також законодавці, які можуть дуже суттєво допомогти музеям у цьому [3].

Музейний туризм, як складова частина культурного туризму, виконує важливу функцію у збереженні та популяризації культурної спадщини. Він не лише сприяє пізнанню культурних і історичних цінностей, але й створює можливості для економічного розвитку регіонів через залучення туристів. В умовах глобалізації та швидких змін у суспільстві важливо зберегти унікальність культурного надбання, і музеї будучи зберігачами цього надбання, відіграють ключову роль у формуванні культурної свідомості суспільства. Подальший розвиток музейного туризму вимагає активних дій з боку музеїв, туристичних компаній та державних органів. Використання інноваційних технологій, розширення співпраці між усіма учасниками процесу та створення нових культурних програм і заходів можуть значно підвищити зацікавленість туристів і забезпечити ефективну взаємодію між музеями та суспільством.

Отже, музейний туризм є не лише способом пізнання світу, а й важливим елементом, який сприяє розвитку культурної спадщини та забезпечує сталий культурний розвиток суспільства. В його рамках формуються нові можливості для обміну досвідом та ідеями, що в свою чергу, робить наш світ більш різноманітним і цікавим.

Список використаних джерел

1. Любіцева О. О., Шпарага Т. І. Музейний туризм: навчальний посібник. К., 2021. 150 с.
2. Cultural heritage tourism. Washington, 2014. URL: [http://www.livable.org/storage/documents/reports/CBC/cultural heritage tourism.pdf](http://www.livable.org/storage/documents/reports/CBC/cultural%20heritage%20tourism.pdf)

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>